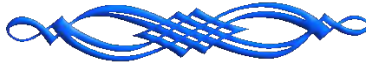

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бергман Ингмар. *Laterna Magica*. Львів:Видавництво Старого Лева, 2019. 368с.
2. Гончарук О. Екранний видовищний синтез естрадного мистецтва // Студії мистецтвознавчі. 2011. Число 3. С. 14–19.
3. *Bergman on Bergman: Interviews with Ingmar Bergman*. By Stig Björkman, Torsten Manns, and Jonas Sima; translated by Paul Britten Austin. Simon & Schuster, New York. p. 176-178.
4. Rothstein, Mervyn. *Ingmar Bergman, Master Director, Dies at 89*. URL:<https://www.nytimes.com/2007/07/30/movies/30cnd-bergman.html> (дата звернення 26.09.2023).

Анастасія САМБОРСЬКА,

*здобувачка першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти кафедри театрального мистецтва
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка,
Тернопіль, Україна*

Anastasiia SAMBORSKA,

*applicant for the first (bachelor's)
level of higher education at the of the Department of Theatrical Art
of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University,
Ternopil, Ukraine*

*Науковий керівник – Олена СПОЛЬСЬКА,
асистент кафедри театрального мистецтва,
провідний фахівець ректорату*

*Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка, доктор філософії,
Тернопіль, Україна
olenadovbush84@gmail.com*

*Scientific director – Olena SPOLSKA,
assistant of the of the Department of Theatrical Art,
leading specialist of the rectorate
of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University,
Doctor of Philosophy,
Ternopil, Ukraine
olenadovbush84@gmail.com*

**ТВОРЧІ ЗНАХІДКИ АКТОРА І РЕЖИСЕРА ІВАНА МИКОЛАЙЧУКА.
НОВАТОРСТВО ФІЛЬМУ «БАВИЛОН ХХ»**

**CREATIVE ACHIEVEMENTS OF ACTOR AND DIRECTOR IVAN
MYKOLAUSCHUK. INNOVATION OF THE MOVIE "BABYLON XX"**

Український кінематограф являє собою досить великий і цікавий прошарок культури нашого народу. У кіно відбувається все те, власне що, на якийсь

момент часу цікавить людей. Це високе мистецтво, що є актуальним щоразу. Ходимо ми на фільми, створені ще за тривалий час до нашого народження – на драми, комедії, блокбастери, фантастику, фільми-жахів, документальне кіно та інше. Кіно є насамперед відблиском життя народу, яке щоразу розвивається бурхливо і жваво, тим паче в Україні.

Перші кінопроєкції в Україні відбулися в кінці XIX століття. У 1920-1930 роках була створена кіноіндустрія, і в Україні випускались фільми. До найважливіших фільмів радянської епохи в Україні входять «Тіні забутих предків» (1965) і «Вавилон XX» (1979) Івана Миколайчука, а також «За двома зайцями» (1961) Віктора Ольжича.

Символом українського національного кіномистецтва та його неповторний лику є Іван Миколайчук. З іменем цього актора, режисера та сценариста пов'язаний розквіт українського поетичного кіно. Через цю форму митець допомагає нам зрозуміти інсайти, що виникли між нами. Послання Миколайчука мандрує, тягнеться, розбухує, пробуджує і заспокоює сонну, обмануту бездіяльність. Іван Миколайчук був талановитим та успішним актором, часто знімався у кінофільмах, й запам'ятовувався в більшості картинах, завдяки своїй харизмі. Запам'ятовувався навіть тоді, коли йому по суті, й не було чого грати, але він «витагував» роль завдяки своїй особистості і вмінню створити образ майже з повітря, створити його з нічого [6].

Створення власних фільмів — це органічне продовження Миколайчук-митця. Адже ще під час роботи над «Пропалою грамотою» він допомагав режисерові, подавав ідеї та знаходив незвичні рішення. Його колеги по знімальному майданчику згадують, що без Миколайчука фільм навряд чи вийшов би таким. Сценарій цього фільму чекав затвердження аж вісім років, а зйомки затримувалися, бо Миколайчук-режисер дуже ретельно підбирав сцени, на нього тиснули обставини й цензура. «Група не виконувала плану, нас весь час підганяли, погода сказала. Іван не міг знімати абияк. Якось у чеканні погоди я сказав: «А, може, знімемо?» Він навіть образився: «Невже ти не розумієш? Це ж шопенівський стан природи, а мені потрібен моцартівський». І не знімав, ждав, і боляче було дивитися на нього», — згадував актор Лесь Сердюк, який зіграв у фільмі роль Мелетія [2]. У центрі фільму – історія Михайла Руснака, що переїхав до Канади, а тепер вирішує повернутися в рідні місця зі своєю онукою Орисею. Це стрічка про пошук власної національної ідентичності, про пошук власного місця і приналежності до країни. Чи може Оріса знайти себе на далекій буковинській землі, з якою її пов'яже тільки походження мами та дідуся?

За життя режисерові вдалося створити два фільми («Така пізня, така тепла осінь» та «Вавилон XX») й задумати ще один – «Небилиці про Івана». Проте смерть виявилася швидшою, тому останній задум Миколайчукові втілити не вдалося.

Іван Миколайчук користувався образним мистецтвом, щоб крізь кінокамеру показати те, що недоступне у мовному середовищі. Фільм «Вавилон XX» дійсно був яскравим та інноваційним твором, який

використовував образне мистецтво для відображення глибоких соціальних та культурних аспектів українського суспільства. Миколайчук, як сценарист, режисер і актор, об'єднав свої таланти, щоб створити фільм, який відображав унікальний погляд на національну ідентичність та культурні традиції. Він використовував стилістику та образи, які були однаково сучасними і історичними, фантастичними і реалістичними. За таких обставин фільм "Вавилон XX" став важливим твором українського кіно, що прозвучав як виразна артистична декларація та вибух творчості. Він дійсно відобразив дух та сутність українського народу та став вагомим досягненням в історії українського кінематографу. Хтось із кінокритиків назвав «Вавилон XX» трагіфарсом, хтось кваліфікував його стилістику як народне бароко. Зрештою такого оригінального фільму на кіностудії імені Довженка не з'являлося дуже давно. І нехай події розгортаються за 50 років до фільмування, режисер прагне показати, що по суті нічого не змінилося. Власне, показ на 50-ій «Молодості» – це ніщо інше, як спроба повторити експеримент Миколайчука. З часу прем'єри фільму минуло немало років, але характери та сюжети залишилися незмінними.

XXI століття здебільшого входить в історію людства своїм вмінням маніпулювати цінностями та підмінити їх. І зараз, як ніколи, стають актуальними всі ті проблеми, на які звертав увагу Іван Миколайчук. Щоразу будячи нас словами: «...то вам сниться». Кожна його роль є посланням до нас [2].

Іван Миколайчук є неперевершеним символом національного кінематографу, як актор, режисер і сценарист. Його талант та майстерність відкрили нові можливості для українського кіно, дозволяючи створювати унікальні та поетичні твори. Його творчість залишається невмирущою в спадщині українського кіно та продовжує надихати митців та глядачів. Український кінематограф продовжує розвиватися та здобувати визнання як на внутрішньому, так і на міжнародному рівні. Кіно залишається важливим медійним засобом для виразу та відображення культурних та соціальних питань в Україні.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Брюховецька Лариса Іванівна, Автопортрет. Десять років по тому, Київ: «Кіно–Театр», 1998.
2. Білий птах з чорною ознакою. Іван Миколайчук: спогади, інтерв'ю, сценарії, Київ, Мистецтво, 1991.
3. Горобець Олександр, «Іван Миколайчук. Сценарії», Київ, 2008.
4. Грицук Валентина, Романтична опозиція, Київ, 2012.
5. Жарчинська О. Буковинський геній Іван Миколайчук, Вісник, 2006.
6. https://moezahoplennia.blogspot.com/2018/06/blog-post_14.html

